

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandlar, innvalstelefon

Maria Knagenhjelm, 5764 3137

Referat frå møte i referansegruppa for akvakultur, sjøfart og industri - verneprosessen for Sognefjorden marine verneområde

Dato: 22. september 2025, kl. 12.00 – 13.05

Deltakarar: Tor Mikkell Tokvam (Aurland hamnevesen), Runa Gudmundsdottir Jonassen (Fiskeridirektoratet), Per Gullaksen (Hydro), Turid Jansen (Kystverket), Krister Hoaas (Sjømat Norge), Stian Lundegaard (Sjøfartsdirektoratet), Elisabeth Aune (Vestland fylkeskommune) og Eirin Kongestøl Espeland (Sør-Norges Fiskarlag). Frå Statsforvaltaren møtte Eline Orheim (seksjonsleiar for naturmangfald) Tom Pedersen (seniorrådgjevar forureining), Anne-Marie Colban (jurist) og Maria Knagenhjelm (sakshandsamar marint vern og referent).

Ikkje møtt: Mattilsynet

Målet med møtet: Orientering om den marine verneprosessen som no går føre seg for Sognefjorden, med gjennomgang av konsekvensutgreiinga (KU) for marint vern i Sognefjorden, med fokus på akvakultur, sjøfart, industri, cruise, fiskeri osv. Utveksle kunnskap og drøfte om KU har fanga opp det viktigaste.

Bakgrunn: Globalt press på naturmangfaldet krev meir vern. Norge har forplikta seg internasjonalt gjennom Montreal-avtalen, og Stortinget har vedteke rammer for marint vern gjennom fleire stortingsmeldingar. Sognefjorden er utvald som kandidat område. Fjorden er unik (verdas djupaste, Norges lengste), men er under press frå forureining (nitrogen, fosfor), oksygenmangel og klimaendringar. Verneprosessen legg vekt på dialog, medverknad og kunnskapsinnhenting. Det har vore fleire kartleggingar av naturmangfald i prosessen. I januar 2025 starta også eit treårig overvakingssystem for å få ny kunnskap om økologisk og kjemisk tilstand i fjorden. Ei omfattande konsekvensutgreiing (KU) frå Akvaplan Niva vart levert sommaren 2025. Denne dekkar ei lang rekke tema som naturmiljø, verdsarv, kulturminne, osv., og følgjer ein metodikk med både verdivurdering og konsekvens som det marine vernet kan medføre.

Konsekvensar av marint vern (frå KU basert på utgreiingsområdet, som er heile fjorden):

Samla positivt for Sognefjorden samanlikna med dagens tilstand. **Positive konsekvensar** for naturmiljø, kulturminne, friluftsliv, landskap, verdsarv, fiskeri (mellom anna med forbod mot botntråling), reiseliv og forskning. **Middels konsekvensar** for akvakultur, marin samferdsel og cruise (strengare reglar for kloakkutslepp, som i verdsarvfjordane), og tettstader/industri (grenser kan trekkjast vekk). **Store konsekvensar:** Forbod mot dumping av masse (tunnelmasse, snø, ras/skred) i sjøen innanfor vernegrensene, men drift og vedlikehald av veg vert tillate. Eksisterande anlegg kan halde fram som vanleg. KU tilrår å trekke grensa vekk frå viktige anlegg og infrastruktur for å redusere konsekvensane.

Innspel og merknader frå deltakarane i referansegruppa: Ønskja forsikring om at viktig infrastruktur for sjøfarten som hamner, farleier og ankringsområde ligg fast og upåverka av marint vern, og at drift/vedlikehald av eksisterande navigasjonsinstallasjonar osb blir ivareteke av verneføresegnene. SF sa at vernegrensene vil bli trekt utanom hamner og at dagens ankringsområde vil bli vidareført. SF understreka viktigheita i å gje innspel når forslaget blir lagt ut offentleg. Spørsmål om korleis eit marint verneområde forhold seg til det strenge regelverket som allereie gjeld i verdsarvfjordane. SF svara at marint vern gjeld frå 2 meter under sjøkartnull og nedover, og at marint vern vil forsterke verdsarvstatusen, til dømes ved å regulere inngrep i det undersjøiske landskapet. Verdsarvstatusen er ein status som blir tildelt, mens marint vern vil bli regulert i ei forskrift. Sterk skepsis mot at framtidig utvikling i akvakulturnæringa skal gå via dispensasjon. Det er stor verdiskaping og sysselsetjing, og næringa har hatt ein enorm auke sidan 2004, noko som må takast omsyn til for å sikre berekraftige lokalsamfunn. Det vart åtvart mot at «låsing» av lokalitetar (ikkje rom for utviding) er skadeleg for biosikkerheit og smittearbeidet i næringa. Hamnevesenet vurderte KU ikkje godt nok balanserte verdiane som vinnast opp mot konsekvensane for marin samferdsel og cruise. Det vart stilt spørsmål ved forbodet mot sprenging av undervassgrunnar og restriksjonane på oppankring for fartøy over 15 meter utanfor etablerte ankringsområde. Det kan vere urealistisk å forby oppankring av skip over 15 meter utanfor etablerte ankringsområde då mange fritidsbåtar er over 15 meter og det kan være fullt i oppankringsområda i høgsesongen. Ønskje om samordning av regelverk for å gjere det lettare for innbyggjarar å forhalde seg til dei mange ulike regelverka som t.d. verdsarv, landskapsvern, marint vern, osb.

Oppmoding til SF om å endre omgrepet "tradisjonell låssetting" til berre "låssetting". Levandelagring bør omfatte villfanga fisk generelt, ikkje berre makrellstørje, anten ved at levandelagring får generelt unntak eller får ein spesifisert dispensasjonsheimel i verneforskrifta.

Avrunding: Statsforvaltaren ønskjer fleksible løysingar ut i frå rammene som det marine vernet trekk opp. Konsekvens blir mindre raud når ein trekk vernegrensa vekk frå t.d. hamnar. Neste møte i referansegruppa vert planlagt til våren 2026, då med betre tid til drøfting av konkrete forslag til grenser og reglar. Statsforvaltaren oppmoda til innspel i høyringsfasen våren 2026.

Lenke til heimesida med alt om den marine verneprosessen: [Sognefjorden kandidat område for marint vern | Statsforvaltaren i Vestland](#)

Lenke direkte til KU og faktaark: [Konsekvensutgreiinga for marint vern Sognefjorden er på plass | Statsforvaltaren i Vestland](#)

Lenke til overvåkingsprogrammet: [Vi startar opp overvaking i Sognefjorden | Statsforvaltaren i Vestland](#)

Lenke til fylkesatlas med kartleggingsdata frå HI: <https://www.fylkesatlas.no/share/9e6694167190>

Referatet frå møtet blir, saman med presentasjonen, lagt ut på heimesidene våre under marint vern Sognefjorden, under Informasjonsfase, i lag med andre referat og presentasjonar.

Med helsing

Eline Orheim
Seksjonsleiar, naturmangfald

Maria Knagenhjelm
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Sør-Norges Fiskarlag	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
SJØMAT NORGE AVD BERGEN	Nordre Nøstekaiaen 1	5011	BERGEN
HYDRO ALUMINIUM AS HYDRO ENERGI SOGN	Postboks 303	6882	ØVRE ÅRDAL
SJØFARTSDIREKTORATET	Postboks 2222 Raglamyr	5509	HAUGESUND
AURLAND HAMNEVESEN KF	A-feltvegen 27	5743	FLÅM